

Szabadka, 1871.

BÁCSKA.

Október 28-án.

VEGYESTARTALMU HETIKÖZLÖNY.

Megjelentek:

minden szombaton délelőtt.

Szerkesztői iroda:

Zombori-utca, Reisner-féle ház.

Előfizetési feltételek:

1 negyedévre	1 frt.
1 félévre	2 "
3 negyedévre	3 "
1 egész évre	4 "

Előfizetések és hirdetések felvételnek Szegeden Bába Imre könyvnyomdájában, Oblath Leo ur szabadkai, zentai és zombori könyvkereskedésében, Schaeffer Simon szabadkai könyvkereskedésében s Szabadkán a szerkesztő lakásán.

Hirdetések díja:

Egy 6-hasábos pöttyös egyszerű beigtatása 6 kr kétszerinél 5 kr. Többszöri beigtatásnál nagy engedményben részesülnek.

Bélyegdíj minden egyes beigtatástól 30 kr.

Nyiltér sora és egyes szám ára 10 kr.

Egészségügyünk.

... csak ép és egészséges nemzet lehet nagy és erős, és dicsekedhetik egy hatalmas nemzet vicimányával.
A megyei főorvos tisztihore, Dr. Kun Tamástól.

Sokan igen sokszor hallhatták az egészségügyet emlegetni, de igen kevés azok száma, kiknek ez az állam életébe oly mélyen beható úgyről csak fogalmuk is volna. — Sajnos, hogy azok, kik hivatva vannak erről felvilágosítást nyújtani, ugy a sajtó terén mint a közéletben akadályozva vannak, részint vagyoni helyzetüknél fogva, mely kényszeríti őket a keserű napi munkára, részint annyira kiemelkedtek a közönséges emberek sorából, hogy inkább vagyoniuk, semmint az egészségügygel bíbelődnek. Igen kevés azok száma, kik az egészségügyet a nép nyelvén iparkodnak megismertetni. De másrészt a közönség közönye is igen nagy azon úgy iránt, mely őt legközelebről érdekli, ezen közönyt eléggé bizonyítja, hogy egy népszerűen írt lap az „Egészségi Tanácsadó” nem képes existálni. Pedig az államban a rendezett törvénykezés mellett az egészségügy méltán foglalhat helyet, mert valamint a törvény a rendet, esendet s békét igyekszik fenntartani, úgy az egészségügy a polgárok testi épségét s egészségét akarja biztosítani. Sajnos, hogy még eddig a legmiveltebb államok sem fogták fel kellőleg az egészségügy álláspontját, különben azt a tárgy komolyságához illően méltányolták volna. Pedig az egészségügye egyszerű jelentőség- és horderével bír minden nemzetnél, azért célszerűnek vélem az orvos-rendőrséget röviden megismertetni, mely különösen nálunk oly elhagyatott állapotban van.

Az egészségügye a közigazgatás és törvénykezésbe annyira bele vág, sőt annak oly lényeges részét teszi, hogy valamint egyes család boldogsága attól függ, ha annak minden egyes tagja ép és egészséges, ugy a haza jóléte a nép physical erejétől föltételeztetik oly annyira, hogy a nélkül a szellemi fejlődés magasabb színvonalára sem képes felvergődni. És még is jelenlegi viszonyaink oly szomorú képet tárnak elénk, hogy mindenre inkább, csak az egészségügy kifejlődésére nem gondoltunk: sőt oly mellesleg dolognak tekintjük azt, hogy míg a gazdaság, ipar, kereskedelem előmozdítására vállvetve közreműködünk és nagyszerű áldozatoktól sem riadunk vissza, addig saját egyéniségünk nem csak biztosabb fenntartására, de még csak az egészségi jólétet előidéző konserválására is csekély gondot fordítunk.

Az államtest csak ugy lehet ép, egészséges, erős és hatalmas, ha az őt alkotó szervekről — a nép millióiról akként van gondoskodva, hogy

egy részről az élet és egészség fenntartására szükséges tápszerek tiszták és ártalmatlanok legyenek, másrészt pedig eszköz és mód nyujtatik, különösen a szegényeknek, hogy betegség idején rendszeres gyógyításban részesüljenek. Az ily gondoskodás nagy jelentőségű a nemzetek életében, mert a népeknek erkölcsiébeni előmenetét sem lehet várni bizony a physical jóléthei egyidejűleges gyarapodás nélkül. Tényekkel állunk szemben! Nem-e a szegénységben találhatni fel igen sok erkölcselen cselekedény indokait és legtöbb betegségek eredeti forrását?!

Szükséges tehát nálunk különösen a szegények gyógyításáról oly formán gondoskodni, hogy minden beteg lehető leggyorsabban kaphasson orvosi segélyt: hiszen egy családapa életének megmentése által óthat, sőt több árvaról van gondoskodva, s így a szegények gyógyításának emberbaráti rendezése által a proletoniatus megszüntetése lényegesen előmozdittatik.

Az orvosok és gyógyszerészeket úgy szükséges elhelyezni, hogy mindenki könnyen hozzájuk férhessen, mert mint jelenleg van, az orvosok nagyobb városokban csoportban laknak, a szegény ember megunja a futkozást, inkább várja vagy csudálatos felgyógyulását, vagy valamely vén asszonyra bizza magát. Szükséges volna természetesen a közkórházak szaporítása is, mely csekély és nem arányos a kórházak száma s e tekintetben is mily hatra vagyunk, eléggé bizonyítja azon körülmény, hogy míg Csehországban 18□ mérföldre, Tirolban 12□ mérföldre esik egy kórház, addig nálunk 148□ mérföldre jut egy ilyen intézet (Lásd dr. Grosz Lipót „Emlékiratát”).

Az állam egyetemes jólétére s felvirágzására elvitázhatlan befolyással levén az ország területi nagyságával arányban álló népesség, hogy így elegendő physical és szellemi erő legyen a földmívelés, ipar és kereskedelem, a tudomány és művészet ápolására, fejlesztésére s virágzó állapotba juttatására, az államférfiak főgondja közé tartozik, ugy a népszaporodás mint népesség tényezőinek akadályul szolgáló gátakat eltávolítani.

Házainkban a népszaporodás akadályaiul hozhatni fel az állandó katonaszkodást és hivatalnokoskodást, mely mellett sok ezer férfi, vagy soha, vagy igen későn nőül s így vagy épen nem, vagy igen kis mérvben járulhat a népszaporításhoz. Hatha még ide számíljuk a nőtlenségben élő papok és szerzetesek seregét!!

A népesedés akadályai azon felül a kórházak említettém kevés száma, lelenc- és szülházak, apoldák teljes hiánya, melyek sok ezer egyén életének megmentése, különösen a kisdetek megvédése által hatalmas tényezők a népesedés előmozdítására.

Nem lehet említés nélkül hagyni orvos-rendészetünk azon rendezetlen állapotát, melynél fogva járványok és ragályos kórok ellen nincs erélyes intézkedés téve, különösen a betegségek okozó s terjesztő kórházak ellen.

Dacára kedvezőtlen népszaporodásunknak, a szülöttekre kedvező viszony mutatkozik. Mi nálunk huszonegy élve esik egy szülött, addig Poroszországban huszonöt, Angolországban huszonkilenc, Franciaországban harminchat élve esik egy új szülött. Dacára ennek a népesedési viszony nem oly kedvező, mert nálunk öt éves kora előtt 51% hal el. Ennek okául részint a tanulatlan bábák, részint a kisdetek hiányos ápolása hozható fel, mert a tanult szülésznek nagyobb városokba iparkodva, a falukon kontárok kezei közé jutnak a szülöttek.

Mit szóljak még azon titkos s a lapokban általában hirdett gyógyszeresekről, melyek által a hiszékeny közönség a szó szoros értelmében nem csak kizsebeltetik, hanem a titkos gyógyszerbeni bizalma által orvosi segélyt igénybe nem vevén, betegsége oly fordulatot vehet, mely vagy gyógyíthatatlanná vagy halálossá is válhatik. Mit szóljak a kereskedő, azon seregéről, kik a hiányos rendszet következtében nyíltan árulnak a gyógyszeresek kárára tincturákat, különböző gyógyszereseket s mi legfő: mérgeket is. Mindezek az orvos-rendészet tárgyát képezik, melyet, hogy az olvasó közönség is tudjon, több cikkben fogom tárgyalni.

Dr. Kiss György.

Gazdaság és nemzetgazdaság.

Borsod-Miskolci kölesönösen kiházásító-egylet.

Ezen egylet címében találja magyarozatát s még is nem mulasztjuk el ez alkalommal a társadalmi életre való nagy fontosságú hatása szempontjából némely megjegyzést tenni.

Az egészséges társadalmi viszonyok törvényeiből folyólag egymásra várnak az egyesek utalva, s eme egymásra utalás eszméjéből keletkezett, századunk társadalmi életében az oly nagy szerepet játszó — associatio (társulás).

E lapok legutóbbi számában körvonalazva közölve volt, eme a társulás nagy eszméjére alapított „kiházásító egylet”, mely lokális névvel egész Magyarország lakóit akarja körébe vonni, üdvös célja elérése szempontjából valóban óhajandó is, hogy minél tagabb körben ismertessék, s a kínálkozó előnyöket mindazok kiaknázzák, kik megtakarítandó állérekkel egy szebb jövő megalapításán gondolkodnak. — Mindazok

figyelmét fölhívjuk, kiknek kezébe van letéve némelyek jövője, mint: szülők, gyámok, rokonok s pártfogók s különösen nem mulasztjuk el kiemelni, hogy cseléd viszonyaink rendezésére roppant befolyásu lehet az ily egylet.

Mily roppant erkölcsi hatása lehet oly igéretnek a szegény cselédre, ha ura, kihez szegődik, megígéri cselédjének, hogy ha megbecsüli magát, jó és szófogadó lesz, ki fogja házasítani s tekintve az évenként befizetendő csekély összeget, igen szép összeget biztosíthat a kiházásításra nézve.

De kevésbé vagyonos családok mulasztatlan kötelességekül tekintethetnek a „kölesönösen kiházásító egylet” által nyujtandó előnyöket, a nősilendő vagy férjhez menendő családtagoknak biztosítani, tekintve azt, hogy a legesekélyebb összeg, mely egy házassalándónak nyujtatik, 500 frtnál kisebb össze: nem lehet.

Leutóbbi számunkból ismételjük az alapszabályi kivonatot.

A fennevezett egylet alapszabályai a n. m. kir. belügy-ministerium által megerősítettéven, célja, egymást kölesönösen támogatva a részletek után befizetendő díjakból, s azok kamataiból tőkét gyűjteni, s szülők, gyámok, rokonok pártfogók módot nyujtani arra, miszerint kedveltjeik nősilése, vagy férjhez menetele alkalmával, illetőleg választott életpályájuk nagyobb sikerrel való megkezdhetésére azoknak jövője biztosíttassék.

Tagja lehet az egyletnek 5 éves kortól kezdve 50 évig bezárólag minden hazánk területén lakó, szülői gyámi, rokoni stb. pártfogás alatt, vagy pedig független állapotban lévő nőtlen és hajadon, vagy özvegy egyén, rang, mód, nem- és vallás-különbség nélkül.

Minden egyleti tag köteles nevét, életkorát, polgári állását, s lakását lelkiismeretesen bevallani.

Kötelesek az egyleti tagok minden részlet után jelestül:

5 évestől 10 évesig	10 frtot
10 " 15 " 15 "	15 "
15 " 20 " 20 "	20 "
20 " 25 " 25 "	25 "
25 " 30 " 30 "	30 "
30 " 35 " 35 "	35 "
35 " 40 " 40 "	40 "
40 " 50 " 50 "	50 "

mint törzstökét az egyletbeni belépéskor egyszer s mindenkorra akár egyszerre előlegesen, akár pedig tetzés szerinti részletekben legfeljebb egy év alatt, (nem különben)

minden egyes egyleti tag házassulása alkalmával nevezetesen:

5 évestől 10 évesig	10 krajcárt
10 " 15 " 20 "	20 "
15 " 50 " 30 "	30 "

az esketés napjától számítva nyole nap alatt befizetni.

Kötelesek a tagok továbbá, az egyetemes való belépésük alkalmával beiratási díjjal 1 forintot befizetni, s egyszersmind 20 krajcárért egy részletkönyvecskét, melybe a tag neve, kora, vallása, polgári állása, belépti ideje, lakása s eseti befizetése bejegyeztetnek, nevé pedig sajátkezrelleg aláíratik, váltani: végre tartozik minden tag a beiratástól, illetőleg a törzstörke teljes kifizetésétől számítva legalább egy teljes évig egyleti tag lenni, a legkevesebb 500 forintba biztosítottat.

A ki egy év letelte előtt nőstülne, illetőleg férjhez menne, a biztosítás azonnal, mielőtt egybekelését hitelesen beigazolta, kifizettetik ugyan, tartozik azonban teljes egy évig tagja lenni.

Ki ez alapszabályi kívánatot érett megfontolás alá veszi, átláthatja az ügyös célt, mely a társulás eme intézménye által el fog érteni.

Nincs egyéb hátra, mint újlag ajánlani részünkről mindazok figyelmébe, kiket közelebről érdekel: — a valóban nemes ügynek kívántunk szolgálni, midőn szerkesztőségünk az ügynökséget Szabadkára nézve vállalta.

Közművelődés.

Gymnásiumunk.

„Minden a maga idején jó“; mondja a példaszó s én azt hiszem, éppen idején szövegek, ha a jelenlegi viszonyokból kiindulva megemlékezem gymnásiumunkról.

Tény az, hogy ezen intézetünk nem a legbiztosabb alapon van s hogy egyszer egy szép reggelen dűledezve találjuk s eloszlatáshoz közel, még pedig azért, mert a benne működő tanerők itt működése csak ideiglenes miután ellátásuk, fizetésük más gymnásiumokhoz képest kevés s így azután mihelyest egyik, másik alkalmat nyert amazokhoz bejutni, legyünk meggyőződve, hogy a mi kedvünkért nem fog itt maradni.

A közel múltból van erre egy néhány példánk s e példák mondhatom nem a gymnásium rendezettségre, édeni életre tesznek tanúságot, de egészen ellenkezőről adnak felvilágosítást.

Egy szó, mint száz gymnásiumunk nem a legjobban áll! Sokszor jaro városi közgyűléseinkre és több ízben hallottam ott az ügyben melegen ejtett szót, de miután a szép akarat mit sem ér, ha az ige testté nem válik; miután mit sem ér, ha egynehány buzog ott, hol az összesnek kellene az ügyet felkarolni, elhatároztam nyilvánosan megpendíteni e dolgot. Apró dolgok részletezését nem kezdem, csak azokat hozom fel melyeket a közművelődés előbbrevitelé szükségké megkíván. Hiszem, hogy minden ember, gondolkozzék csak egy kis ideig, arra a pontra fog jutni, miszerint gymnásiumunkat vagy államosíttatni vagy avval egyrangúvá tenni szükségké kell. E ponthoz jutottam önmagam is.

Szükséges gymnásiumunkat jobb karba helyezni.

„Kérjete és adatik“ mondja az irás — de mi nem kérünk ott, hol követelni van jogunk. Igen, van joga követelni a közmű-

velődésnek hogy egy faktora becsület állapottban legyen, hogy a kívánt eredményt így megdöbessék; van joga a város szegényebb polgárainak szintén ezt kívánni hogy gyermekeiket nem bírhatván másol neveltetni — itt nevelhessék; van a tanári kárnak s mindazoknak, kik a felvilágosodás, a közművelődés zárlóját lobogtatni hivatva vannak. És ha követeli az egész világ — e követelésnek ellenállani nem szabad.

E követelménynek eleget kell tenni és eleget úgy fogunk tenni, ha gymnásiumunk alapját biztosítjuk s tanárainak fizetését az állami gymnásiumok tanárainak fizetésével egyenlő rangba helyezzük.

Hallotta az igaz legújabb időben kis mozgalmat e részben, i. e. hogy a második fokú táblázat fogadtatik el tanáraink illetésére, mely szerint az öregebb fele 1000, a fiatalabb fele 900 f. fizetés húzna. Lépés már ez is, de mit sem fog lendíteni az ügyön, ha úgy mint az állammal nem lesz az öt évi pótlék és rendezet nyugdíj. Kedvezőbb lesz még mindig az állami gymnásium ha ez utóbbiak nem adnak meg s a tanárok továbbra is fognak innen elvágnakozni.

Öt évi pótlék és rendezet nyugdíj, ez az, mi lefogja bilineselni a tanerőket. Szinte látok néhány gonyosan mosolygó arcot e pontra nézve: hát a fizetés felmérés öt évi pótlék, nyugdíj az mi vissza tarthatja a tanárokat itt — hát a hivatás és a többi? Biztosítunk uraim a tanárok anyagi helyzetét, meztőlük fel öt a mindennapi házi gondtól, hogy hivatásának annál nagyobb odaengedéssel élhessen s legyünk meggyőződve hogy jó tanáraink lesznek, hogy virágzó gymnásiumunk lesz.

György László.

Az eszmék tisztázása. Tanügy érdekében.

(Ajánlv a tanügy férfainak.)
(Vége.)

Az iskolaszéki tagok iskola látogatásairól, sok helyt, kivált kisebb községekben — sem nyilatkoztunk kedvezőbben, mert vannak közöttük értelmes emberek, kik az ügynek hasznára vannak, de találkoznak olyanok is, kik az egészről igen, igen homályos fogalommal bírnak, s az ilyenek azután adnak véleményét a tanító s az iskoláról, disszertálnak oly dologról, miben egészen szakavatlanok, de nem is lehet azon esodalkozni, hogy járattanok, mert mit hozzászass, beható tanulmányozás által lehet csak elszájtítani, ott rövid betekintés s futólagos átmenés után nem sokra vihető, így vannak az iskolaszéki tagok is, az iskola látogatás mellékes foglaltságuk levén csak, sem idejük sokszor, sem erejük, sem türelmük a tanítás terén pár tized alatt történt nagy szerű változások kutatására s elszájtítására, derék, mivel emberek másképp az ügyben sokszor meglepő bakokat lónk, hogy a tanító szeme szája előtt — például nem rég múltban egy eset fordult elő nálunk, hol az iskola látogatás szemléltetés s hangzóztatás alkalmával akként nyilatkozott a tanítónak, minek az rrrr — brrrr — ez az ő idejében nem volt s azért derék emberek váltak a tanoncokból — legjobban lenne csak folyvást olvasatni, nem pedig mint most van divatban, egy olvasmányt 3-4 napig is tárgyalni. Ilyen embertől nem is esuda az ily nyilatkozás, kinek fogalma sincs arról, miképp egy olvasmány kezelése jelenleg előismeret, előkészítés, olvasatás, megértés,

*) Így fognak gondolkodni azok, kiknek biztosított az anyagi helyzetük s kik nevetnek a szellemi téren működőnek mindennapi nyomonkódásán.

kérdés, szép olvasás s értelemmel olvasásból áll, s kinek fogalma sincs a kérdés, széthontó s isten tudja hányféle tanítási módokról — ezt uraim, el kellene sajátítani — mi pedig csak tanulmányozás által érhető el, akkor vélemények ily tételek leendnek e tárgyban, míg most sokszor személyeskedés vagy tudakosság bizonyos nemtől áthatottak — s a mennyiben többször kiméletlenül, illetéketlen helyeken — kimondatnak, a réphen, a tanügy s annak kezelői iránt ferde nézetek táplálói — s akarattalul bar, de a helyett, hogy az ügynek használnának, artalmára vannak.

Azon, hogy a dolog így van, nem akadhatunk fel, ha tudjuk; hogy a közeli múltban csak a népnek mily csekély; igazsólva semmi befolyása sem volt a nevelés ügyére — s most miután azt megnyerte úgy van vele, mint a kis gyermek, ki elé a haterő anyja 3-4 fele evő s jajaeszt tesz — nem tudja melyikhez kapjon — valamennyit pedig egyszerre nem bírja.

Azért nézetem szerint helyesebbnek találnám a helyi igazgatóságok ismétli felállítását — s s a k l é r f i a k k a l i b e t o l l e s e t a d d i g i s , m i g a n é p e z t u j r e n d e z e s s e l v é g k e p m e g n e m b a r á t k o z o t t s a z t m a g a é v á n e m t e t t e — a z i l y e n e k e g y s z e r ű a t n e z e t e , m e g t e k i n é s e , n y o m a t é k o s b l e n n e a z ű g y r e a s z a k a v a t l a n o k t i z s z e r i l á t o g a t á s a m l s o k s z o r p e d i g a t a r f e l l y e g l ö k n e k n a g y t e r j ű k e r f e l t e t k l á t o g a t á s a s a z ű g y m i l y s t á d i u m b a n i l é t e n e k k i p a h a t ó á s á b a n s e g i t s e g e i l e h e t n e k e n .

Ezek volnának nézetem a 38-ik tanügyi törvényekkel nemely pontjai irányában, s midőn itt-ott a hiányokat kutami s javítási kísérleteimet utnak keresztelni bátor valék, egyedül a tanügy, karitásaim iránti szeretet vezértelt s a-on nézet, hogy az ügy minden oldalról meghányva levén, végre találtassék meg a boldor közepűt, mely azt virágzásra hozza s a tanító helyzetnek oly állaspontot biztosítson, mely őt — mindenki előtt megilleti

Érmelléki.

Szinészetünk.

⊙ Szombaton Gyöngyösiné-Mátray Laura szerződött tag első fölléptéül börtel-szünetben: „Hazatértek“

Mielőtt az előadásról szólanánk a jatekrend készítőjét figyelmeztetni ohajtánánk, hogy az ilyen, lélektani valóságaitlenségekkel teljes, mindenféle iszonyatokból összehordott rémdramák kora lejárt. E mű 22 év előtt íratott s már akkor is a sokkal régiebb: „Ördög és párisi vakleány“ című drámaival nagyon sok hasonlatosságot fedezett fel benne a kritika, mit csak azért hozunk fel, hogy kimutassuk, miszerint az ily drámák ideje már lejárt; azt pedig, hogy p. Pesten is csak nem rég adták elő Felteki fordításában egy hason borzadalmas lovagkori drámat ellenérvül el nem fogadhatjuk, mert helytelenségek még a nemzeti színháznál is követethetnek el. — A kor előhaladtával az izlés is tökélyesült; ma már csak a pszichológiai alapon nyugzó, valódi szenvedélyekből kifolyó drámai eseményt ismerünkkel drámának; eredeti iradalmakban is bár hany erkölcsileg és színpadilag is hatásosabb drámát ismerünk, azért ilyen — Hazatértek-féle; gyermek-előadás, veletlen találkozás sat.-ból erővel összerakott darab előadására szükség nem volt; egyes szereplők ohajtárai vagy es logási vágyának pedig egy egész estét a műszép rovására feláldozni, legalább is helytelen eljárás.

Az előadás a sikerültek egyike volt, a rendezés — kivéve hogy a grófnő látoga-

tói — 2 fely. — oly szobaleányi és inasi izlésre mulató öltözékekben és oly ügyetlen mozdulatok közt jöttek a színpadra, hogy a komolyan hangolt közönség hangos kacajra fakadt — hibátlan Gy. Mátray Laura asszonyt a közönség szívélyes tapsokkal üdvözle, valamint a mult évről jó emlékezetben maradt Körösmezőy Gusztávot is, sőt nyilt-szintér mellett mind ök, mind a Rovatos Lázárt személyesítők Szabó A. többször hívtattak, Gy. Mátray Laura assz, ki a vak leányt egyéníté, egyes p. az Emiliávali jelenében magával ragadá a közönséget, mely meglegedettségű zajos tapsokban nyilvánította, — Takácsné szép imponans színpadi alak, helyesen szavalt s ha valamit kívánhatnánk, az több mélység, több kedélyiség volna, általában úgy találtuk, hogy a szellem és ész mindent meg tett, a szavaltát gondolt volt, de az érzelme kifejezése nem eléggé tökrözödtek vissza a vonásokon, egyébként melegséggel szolgálhat, hogy ily nőiárist, minőt itt Hegedűs festett a förtelenem maga is csak keveset tud felmutatni. — Hasonló lélektani torzakat Rovatos Lázár kit Szabó A. a közönség teljes meglegedésére ábrázolt. Ugy látszik, hogy Szabó társulatunk egyik legkiválóbb s leghasznavehetőbb tagjainak egyike, ki még minden fölléptével a közönség tetszését megnyere Nagy Julia, Körösmezőy, Horváth jól betölték helyüket, Ürményi, Barátosi annyit csináltak szerepeikből, a mennyit tehettek. — Közönség szép számmal.

Vasárnap, október 22-én „Csikós“, minden zugában telt ház előtt. Az előadásról kevés a mondandó. Berzesnyi Julia esnosabbban énekel mint játszott, a mennyiben játéka nagyon szelletesnek tűnt fel. Tóthfalusi — Andris bojtár — a népdalokat jó adta elő, bariton hangja rokonszenves, de a tizes verű csikóst nem láttuk játékaiban, mert ez nagyon is higgadt volt. A szerelem-bolond puszták fiának, minden mozdulata megdöngölt, mintegy ötkör előtt tanult volt, a mi a szerep lényegével meg nem egyeztethető; a többi szerepű elmondás szerepét, avékkül, hogy tán Horváth, Zádor és Szabó-n kívül egy is érdemesnek tartotta volna, mélyebben gondolkozni fölléte.

Nem tartjuk fölszölogesnek megjegyezni és figyelmeztetni a karmester Sechter urat, hogy a magyar dalok nem walter-ek s nem négy-négyed ütem felel meg a magyar dal szellemének, mert ez által olyan „Füredi-énekek“-féle lesz dalunk, melyet csak Allogretto-ban kell játszani, hogy walter legyen. Bár honnan vette a „Csikós“-ban énekel magyar dalok partitúrját, aki azt írta, nem érti a magyar zene szellemének sajátosságait.

Hétfőn, október 23-án „Egy pohár víz“ Scribe régi, de még mindig sokkal jobb vigjátéka mint jó nagy része a mai termékeknek. Az előadásról sajnoson kell megjegyezni, hogy a leggyengébbek egyike volt; a szerepeket kivétel nélkül egyik működt tag sem tudta annyira, hogy a nem tudás, mozdulatai, vagy hanghordozására zsbibasztó hatással nem lett volna. Takács — Bolingbroke — igen jól játszott volna, ha hallérszkei kevésbé kellett volna igénybe vennie; ugyanezt mondhatjuk Takácsról — Lady Marlborough — kinek egyébként ez estén kifejezéses játéka mellett még izlés-teljes öltözékről is meg kell emlékeznünk. Hanem a mi a darabot leginkább eljettette, volt hogy Anna királyné oly gyenge kézen volt, hogy Szabóné ábrázolásában, mindent inkább láttunk mint királynéi tartást, de hallottunk szerepmentűdést, éneklő fölgértő szavaltot, mi oly hiba, melyről a t. művésznő szorgalom és tanulmányal könnyen leszokhatnék. Körösmezőy (Mashani), és Nagy Julia (Abigail) némileg kivételi képzetek és szép, helyes fölfogason alapult játékaikat a közönség többször megtapsola.

TÁRCA.

Helyi séták.

II. A Sz. Györgyi templomtól visszafelé a szerbek templomáig.

E séta igen hosszú, egypár angol mérföldet tesz s azért jó lesz nyájas olvasó, mielőtt a hosszú utra megindulnánk egy kissé böleskedni s pihenni.

Különös teremtménye az istennek az ember. Különös ismétlem s a miért ezt teszem t. i. hogy ismétlem, im ez a min az egyik vizád — a másik szomorkodik; a min az egyik mérgeződik s nem tud mit csinálni felindultában, a másik; örül az egyik annak, mi a másíknak bú okoz s így megy ez végtől végig.

Például örül a káplány a nagy temetésnek, mert lesz accidentia — de szomorkodik a halottas ház; mérgeződik

reám és gorombászkodik a „B. Hiradó“ tarkalevelű Diogenese és titkos vágya támad mérgeben engem megéirokseprűzni és én nevetek hiába való mérges dühöködésén s fölibe tutulom Diogenes barátomnak: látszik hordóba bujt s lámpával fogta újra a bagót vagy a csizmadiait; bú okoz a „Bunyevacke i Soacke novine“ kimulása kanonok szerkesztőjének, mi pedig tiszta szívből örülünk, mi talan nem is illik, miután nem szép dolog, mások vesztén örülni.

Ez egyszer mit sem tesz, nyugodt telkúsmerezzel indulhatunk.

Keletnek a Sz. Györgyi templomtól — az utca miről sem neveztes, de amaz utcának, a melybe ebből jutunk, van egy kis nevezetesség. Vége ez utcának; tér és piac; még pedig s z a l m a piac. Világos hogy szalmát itt is lehet venni s nem szükség Sándorba menni. Egyébiránt tény az hogy ott olcsóbban is lehet venni mindent.

E térről egyenes utcába jutunk s állapodjunk meg ez emeletes ház előtt, hova a telegraf sodronyok vezetnek, vagy ha úgy tetszik menjünk föl az emeletbe is. Látod

ott minden irat német nyelven van. Azt hiszik e jámbor emberek, hogy Szabadka a leendő nagy Germaniának központja lesz egykor. Ha „hipp hopp ott legyek ahol akrok“ lehetne megtennünk meggyőződhetnünk, olvasó hogy ez így van az indóháznál is, melynek előtermében egy nagy német iratra, mely a közönségnek szól, valaki nagy belüket rajzolt ironnal, melyeknek értelme: „servus világ.“ Ehez nem kell commentár.

Hagyjuk el e helyett, hol Árpád nyelve helyett, Hermann zengotes nyelvet becsülik többre és a sarokhoz érve fordulunk be a „Magyar királyhoz“ címzett vendéglőbe, melyet valami életre való fiatal philosoph találván „e oda tanyá“-nak nevezett el s e név ragadt rá.

Csoda dolgok is történnek itt. Láthatás jó kedvű atyafit, ki az egyik szobában muzsikáltatja magát, egy másikat kinek a tambura tetszik s hozzá csak úgy, ha a tamburások mellette énekelnek is „sidi jelo, sidi kaja, hoj hoj, hoj“. Egy club ott a sarokban mackoz, amott a ferbli járja. Egyik nyer, másik vesz; örül az egyik, a másik káromkodik

nő a kedv, fogy a pénz. Soknál holnap nincs falat kenyér, de itt a kártyára pénznek kell lenni. Ez az ördögség, ez a lelkiveszedelem.

Vigyázzunk e helyen; éjjel veszekedés, fejbetörés stb. non a ritkaságok közé tartozik, — sokáig itt maradni nem tanácsos, mert egyik vagy másik részeg beléd köthet s ha azután kidobolt magának tulajdonitsd, mert nem úgy van ám itt Szabadkán, mint más művelt városban, hol a rendőrség, ily helyeket — ha léteznék — látogatásával szereneséltet, oh ezt hatás körén kívül esőnek hiszi! Nincs is jobb annátaz edes álomnál! Jó éjt! aludjatok rendőreink, e veszedélyes expedíció meg is artana, meg magatok is kedvet kapnátok a kártyához s így még szaporítanátok e „bűnbarlang“ éjjelfutáni rendes lakót!

E esodatanyától éjszakra vis-a-vis lakik a zeneművészetnek felszentelt szolgálja, ki a művészet gyengéd érzelmét mellett a replikában gyengédtelen is tud lenni. Hogy férhet össze művészet és gorombaság, s lehetetlen! egyik a másikat kizárja.

Nagy revété jüték. K. töl és a köz a kömükö Nagy haueu egy fl jára c lem s láló dógotf az el sem t adatot hozzat nöket (Frigu) (Forti) kelték alakja kar ol kében a jó 5 vandó nyáját orók, hogy i tésnek ily m seg izl hogy i színpa akarja irányá

B. tanítom föhiva a képez gombk szerű l tosan r mükkel

A földrajz A nek a acatni.

A iskolái meztet irottnál kül fel Kelt Sz

k ör s gyűlése kely üg lők váli kövketek B i z e k rine; je tárnok; K a r v a Német, B Boesor, mint pó lentek n ság póte

delet ell nárd abl A kátón igy kom Lenárd f

-Röj Bedalus, junk el a messziről mor teki oly esen annál töt hogy leh mondani esolekszi

Fel levelünk, expedíció Mit sem rom szob semmies kijösz, v döt teho teltsz ve egypár h kintsák.

Ause. Ha

ányi és inasi s oly ügyetlen padra, hogy a magas kacajra Laura aszapsokkal fűző emlékezet-távirat is, sőt mind a Robbó A. 16bb-ára assz, ki a az Emiliával a közönséget, apokban nyil-osans színpadi alamt kíván-bb kedélyiség hogy a szel-a szavalat át-kifejezése nem a vonásokon, at, hogy ily estet a törté-ud felmutatni. Kovatos Lázár megelégedé-ly Szabó tár-leghasznave-még minden-ét megnyere-űt jól betöl-űt annyi esit-tek. —

én „Csikós”, Az előadás-nyű Julia esi-a mennyiben at fel. Tóth-mépdalokat jó szenyves, de a uk játékában, t. A szere-ndur mozdur- előtt tanult el meg nem elmondá sze- h, Zádor és nek tartotta fölötte.

x megjegyezni Sechter urat. zser-ek s nem a magyar dal-an „Füredi- csak Alleg-lyzer legyen. an énekelt azt írta, nem x sajátságait. Egy pohár mindig sokkal része a mai sajnosan kell ébbek egyike il egyik mű- hogy a nem ghordozására olna. Takács- szott volna, olna igénybe kácséról — gyébként ez t még izlés- emlékeztünk. bb eljettte, gyenge kéz- sában, min- nyűni tartást, éneklő fül- melyről a t.

Ujvidéken Miletics a kormányrendelet ellenére ovációval fogadtatt és Lenárd ablakja alatt pedig demonstráltak. — A katonaság örködött a rend főtartására s így komolyabb rendezés nem történt — Lenárd folyó hó 26-án Szabadkára érkezett.

Röplőnk kellene most, de mintán sem Dedalus, sem Icarusok nem vagyunk halad- junk el a városból, a „Pest szálloda” mellett, messziről nézve csak a franciskánusok komor tekintetű klastromára, melynek kívül oly esendős halottias kinézetű van, de belől annál több érzelmet vihar dulhat. Emberek! hogy lehet az életben lenni és az életrel lemondani? Ne káromkodjunk! kiki tudja mit csinálunk s felveszi a maga keresztjét.

Fél őt van, stessünk a postára feladni levelünk, ah hát már nem lehet? Nem, az expedálás folytán a z á r v a a pósthivatal. Mit sem tesz, kerülj be az udvarból két három szobán keresztül, találás ott egyént, ki semmitsem dolgozván felveszi levelod. Ha kijössz, vigyázz a postamester megbokrosodott tehené meg ne bőrkjön, mert úgy nem tehetsz velem több sétát — pedig lesz még egypár hely, mely megérdemli hogy megte- kintsük.

Cicerone.

Nagy Julia kisasszony általában azon ész- revételt tették, hogy a mult év óta, mind játék, mind szavalatában tetemesen haladt. Kedd, oct. 24. „Ádám és Éva” vigj. Bereik- től és „Fortunio dala” (Hogy a vigjátékban a a közönségnek ásitó izmai egy órával tovább működtek, annak nem egyedül Szirmai és Nagy Julia — Ádám és Éva — voltak okai, hanem jó nagy részt maga a szerző is, ki egy íres semmisséget Sz. Iványi ének mód- jára dialógizált, melyben a legnagyobb figye- lem sem tudna egy jóra való életet is feltá- lálni, sőt kigyó ur kit Baratosi játszott, da- dogott is meglehetősen és sokat, de biz ez az elettelen darabba még galvanicus életet sem tudott hozni; — de hogy Fortunio ugy adatott, amint adatott, az mar a közönséget boszanította is, kivesszük a magán énekes- nek; Dekány Róza (Bálint), Berzsenyi J. (Friquet) és Niko Lina — a kedves — (Fortunio neje) kisasszonyokat, kik jól éne- keltek, különösen Niko Lina, kinek kedves alakjával oly jól esett találkozni, de a kar oly szegény volt kinézetében és éne- kében oly ideilén, hogy ilyesmi talán még a jó 56-os években járhatta meg, midőn a vandortrupp a levelet színen ürítte fel ta- nyáját. Ne adjunk operettet, ha nincs hozzá erőnk, sokkal szívesebben nélkülözzük, mint hogy ilyesmit hallgassunk végig. A műveze- tésnek hibájul kell felrónunk az operettek ily módoni előadását, mely mintha a közön- ség izlésével mit sem törődnek, megeng- di, hogy ily boszanító előadások tartassanak oly színpadon, melyen a művészetet állandósítani akarják. Több figyelmet kérünk a közönség irányában.

Különlék.

Hirdetmény. A kik a helybeli állami tanítónöképzésbe fölvetélt folyamodtak, fölhivatnak; hogy f. évi október hó 30-án a képzés helyiségben (Sztójánovics-féle ház, gombkő-utca) reggeli 8 órakor a szabály- szerű felvételi vizsgálat letétele végett pon- tosan megjelenejenek; mert különben kérel- műkkel visszalépeteknek fognak tekinteni. A vizsgálat tárgyai lesznek: nyelvtan, földrajz, számtan, természetrajz. Az intézetbe való beléphetés kinek-kinek a vizsgálat eredménye után fog tudtára aatni.

A kik ez ideig előké-zültséget igazoló iskolai bizonyítványaikat be nem adták, figyel- metlennek; hogy ez a vizsgálat előtt alól- irottnál okvetlenül eszközöljék, mert e nél- küli felvételi vizsgálatra nem bocsátatnak. Kelt Szabadkán 1871. okt. 19.

Frankl István, tanfelügyelő.

— A Pesten székeltő Szabadka i kör * e hó 22-én tartotta alakuló köz- gyűlést. A közgyűlés tárgyát, némi ese- kely ügy kivételével, kizárólag a tisztvisel-ők választása képezte, melynek eredményé következő: elnök: Antal József, alelnök B. J. Kornél; titkár: Homolya Lőrinc; jegyző: Jakobsics Ernő; pénz- tárnok: Hlasky Miklós; könyvtárnok: Kárvázy János; — bizottmányi tagok: Nemet, Hofbauer, Fehér, Gyelmis, Antanovits, Boesor, Hoós B. és Pukovits. A két nőbői mint póttag. A tagok kevés számmal je- lentek meg, de hisszük, hogy az ügybuzgó- ság pótolni fogja a kis számot.

Vándor levelek. Ausse. (A steieri népet; sófőzde; steieri erkölcs és népszokás.) Ha valamely nép a munkát s szorgal-

A miniszterium által kinevezettek a szabadkai állami tanítónö képzéséhez S z i k l a y Mária igazgatónőnek, K e r n e r Pál a természettudományi tanszakra tanár- nak és segédtanítónak M a i z i n g e r Luiza; B a r b a r o Leonárd rajz és szépírá- s tanítónak és S o u s c h e k Vince zene- és énektanítónak. Hogy fog e két utóbbi bol- dogolni magyar ajku tanítványokkal nem tudjuk — tudunk annyit, hogy e két tiszt. úr évek óta itt van Szabadkán s egy árva szót sem birt megtanulni a szegény magyar- nyelvűből, most úgy hírlík fél év alatt töké- letesen magukéva akarják tenni azt.

Adja isten — de nem hisszük!

— Vasárnap, folyó hó 29-én — mint halljuk — a Deák-párt szervezkedése érde- kében értekezlet fog tartatni

— Mezei gazdáknak és a mezei gaz- dászat barátjainak érdekes lehet megud- hatni, hogy Majna-m-Frankfurtban az ifj. W e i l M ó r-féle cég, mindenkinék, ki ki- vánja, minden gazdasági új gépekből kép- másolatokat és leírásokat ingyen küld, va- lahányszor új gépek találhatók föl, vagy javítások tételnek. — Az ehaz való jelentéseknek csak egyszer de bérmentve kell megtörténni és ezen esetre a képmáso- latokat is bérmentve kapják.

A „Szegediner Lloyd” kereskedelmi s ipar érdeket képviselő lap előfizetési föl- hívását kaptuk. — Kiadó és laptulajdonos: Felmayer Antal; szerkesztő: Netzel Ernő, Yannak lapok, melyek vezércikket is írtak e nekik saját ágós tüneményről, mi ezt nem tesszük, — nem tesszük pedig a ért, mivel nem tartjuk e jelenséget Magyarország leg- magyosabb városában is valami szerez- eséltenségnek a magyar fajra nézve. Páris- t nehány német lap nemétté tévé? — Hihetjük mi életerős faj, hogy pár német lap ben- nünket magyarokat germanizálni fog? A nyelv nem határoz, csak a belélték le- gyen meg. — Még sem mulaszthatjuk el megiegni, hogy alföldünk kereskedői majdnem kivétel nélkül tudnak magyarul s azt hisszük hogy a cel inkább el lett volna érve, egy a fonn kitélt érdeket képviselő magyar lap által. — Azonban: vederemo.

Szegedi törvényszékhez — mint jó forrás- ból értesülünk — az igazságügyminiszteri- umban történt megállapodás szerint: 11 főnök, 1 jegyző, 2 íróasztal, 8 írók, 1 fogházfel- ügyelő, 1 börtönfelügyelő 20 börtönőr, 1 szolga, 2 segédszolga, 1 ügyész (ez már meg- van), 4 alügyész és egy írók fog kinevez- tetni. E nagy létszám kétségkívül a várbeli ügyekkel van kapcsolatban, melyek öröksé- gül az új törvényszékre szállának. — A telekkönyvi hivatal íránt még nincs végleges megállapodás; egyelőre 4 telekkönyvvezető, 4 telekkönyvvezetői segéd, 6 írók s 1 szolga vételett föl, de e szám még levonás- nak lesz alavetve. sz. h.

(s) Egy új bankszomszéd városunkban — „Szegedi kézműves-b nk” cég alatt egy részvénytársulat alakították, melynek célja saját tőkeképzés úján a takarékosági haj- lamot ébreszteni és oleoó kölcsönök szer- zése által a kézművességet és ipart emelni. Ez intézet székhelye, mint cége is jelzi — Szeged, ám hatásköre a vidékre is kiterjed — és váltótörvényszékiel jegyeztetik be. Csak is előrehaladásul lehet ezt tekinteni és ezért sietünk üdvözölni ezen alakuló inté- zetet. —

** Vettük Vértési Arnold előfizetési felhívását. „A szünörök” című ifjúsági képes hetilapra. Vértési Arnoldnak sokkal ismertebb a neve a magyar olvasó előtt, hogy sem ajánlásra szorulna lapja. A mért

felemlítjük azt, hogy tudomást szerezenek olvasóink új vallatáról, mely november elején indul meg. Előfizetési ár egész év- re 6 frt.

(s) November 1-étől „Közgazgatás” cím alatt fog Pesten egy heti szakközlöny megindítani. Kiadó: Pesko Mehard; szer- kesztő Basos Gábor. — Előfizetési ár egy negyedévre 2 frt. előfizetheti Pest, újvilág- utca 20. sz.

** Almáson történt, hogy két ember a mult heti hideg napok alkalmával kint a mezőn hálván, tüzet élesztett a szálas előtti kender baglyánál s azután elaludt. A tűz bekopott a kenderbe, mely megégyvén, a tűz a szállás épületbe is bekopott és azt is el- hamvasztotta. Notandum az egyik alvó akkor ébredt föl, midőn a tűz hajan és szakalan is pusztítást kezdett véghez vinni.

(s) — Bacht, kvaternik és Rikiast, a határőrvidéki fölkelés ismert vezetői, — mint legújabbán értesülünk a fölkelőtől agyon- lövöttek, és holt tetemeik az osztrák csapa- toknak adták át.

* (Mennyibe kerül a diplomácia?) — A porosz köveinek 119,000 frank fizetése van Párisban és Londonban; 112,000 Bécs- ben és 150,000 Szentpétervárott. Az angol követ Párisban 280,000 frkot kap, Bécsben és Szentpétervárott 230,000-et. A francia követ 300,000 frkot huz Londonban és Szt. Pétervárott és 200,000-et Bécsben. Orosz- ország 238,000 frankot fizet londoni követ- jének, 210,000 frkot a Párisban levőnek és 131,000-et a Bécsben lévőnek.

(Az adó nagysága különböző.) — A „Journal des Debas” a következő érdekes számadatokat közli: Egy háztulajdonos, ki- nek háza évenként 20,000 frankot jövedel- mez, Angolországban 530, Németországban 2000, Ausztriában 6300, Olaszországban 4251 Franciaországban 1037 frankot fizet adóban. — A földműves, kinek birtokából évenként 20000 frank jövedelme van, Németországban 2000, Ausztriában 3560, Angliában 530, Olasz- országban 5800, Franciaországban 1800 frag- kot fizet. A gyára-tól hasonló jövedelemért Németországban 1860, Ausztriában 2398, Ang- liában 2642, Olaszországban részesül a ka- tonai könyvtár (18,611 olvasó). Csak kilenc könyvtár volt estőnként is nyitva s ezeket 104,000 olvasó kereszte föl. Legtöbb volt az olvasott könyvek közt az általános iroda- lomra s a nyelvtudományokra vonatkozó mű, aztán következtek a jogtudományi és tör- vényhozásról szóló munkák, végre harmadik helyen a természettudományiak. Az összes olvasó nyitványos könyvtárak a mondott évben egészben 11,706 művel szaporodtak.

(Részeg disznók.) Stolzenaubol (Han- nover tartományból) írják: Leese faluban nagy feltűnést okozott több részeg disznó. A szolgaszemélyzet ugyanis a pálinkás hordó öblítésnél tévedésből a pálinka seprűjét a disznók válájába öntötte. A disznók csak- hamar tántorogva táncolni kezdtek, aztán

kéz — a forgalom tárgyává tehető a nyers termékek ily roppant halmazát. De hogy a legszükségesebb kívánalmak fedezve legyenek, a nép legnagyobb része kénytelen első rangú szükségleteit is igen szűk keretre szabni, mit keresetének helyes beosztása, igényeinek legalsóbb fokrai szor- itás által iparkodik elélni; a nélküli azon- ban, hogy az élet eme nehéz küzdelme ellen panaszra kelne s ez által sorsa elégedetlen- ségét növelné. Mert teljesedő adással s ferró szeretettel függ hazája kedves táján, melyet az élet kényelműsoha pótolni nem képesek.

Ha megfigyeljük a szűk és hitvány életmezest, melyet a lakosok legtöbbször életet; ev minden napjain kivétel nélkül tengeti; ugy valóban esodálkozunk kell azon szívség s kitartason, melyvel ők a legnehezebb munkákat naponta véghez viszik. Ugyan is élelmezésük naponta kéz- szeri étkezés a melynek fő s egyetlen válto- zását az ugynevezett schottsuppe képezi, mely elnevezését azon saját alkatrészről nyeri, a melyet savanya tej sajátos kisaj- totlása által nyernek, melyből egy részecske a gőzben csak megszórt vizet schottsuppévé

varázsolja át. Képzeltető tehát mily táp- cróvel bir ez, a melyet azonban vasár- s ünnepnapokon változatosságot dara vagy liszt galuska vált fel, a husnak csak fogal- márol birnak, mert valóságban évről-évre nem élvezhetik azt, mivel napi keresete fél font hus árát sem futja ki. De tekintsük meg a sófőzdet, mely a lakosoknak jelentékeny részét munkával látja el. Az épület maga Mark-Ausseeben fekszik, meg a szükséges séményiséget az egy órai távolságu Salzbergből nyeri, hol a munkások egy része sóvajással foglalkozik a nedves fűregben. A kivált só színter veres- barna minőségre nevez pedig földes tartalma, mely felolvasztás miatt az e célra berende- zett víz rendezőbe dobátik, a honnét esat- ornákon rendeltetése helyére a földébe ve- zettetetik, mely esatornázás által a költséges szállítas a legelőszertében van megkímélve. Maga a főzde két nagy épületből — a tulajdon képeni főzdeből és ennek raktá- rából áll.

A főzélés négy roppant kazán alatt éjjel nappal folyton történik kivéve a szű- netelő két napot. (Folt, köv.)

pedig a sárban henteregtek. Huszonnégy órai alvás után a disznók kijózanodtak. E ka- tastrofa nézői közt kijegyzt e megjegyztést tévé: „Süste, Fritze, just Sau wörest du vorgistern!” (Lásd Fritz, ilyen voltát te tegnapelölt!) Fritz szégyenkedve ment haza. Rövidebb és jobb prédikációt még soha sem hallott.

(p) Egyik szegedi levelezőnk a követ- kezőt írja: nálunk folyó hó 24-én „Szép Heléna”; 25-én „Fiammina” Uehardtól, for- diotta Csepregi; 26-án 33,333 frt 33 1/3 kr darabok kerültek színtre — Szép Helénát Bényeiné gyakorlott játéka s színpadi otho- nossága kedves alakká tette, a többi alakok a karzatnak tetsző tulzásokat keresve nem nagy elismeréssel találkoztak Timár otthonos- ságával a színpadon örömmel látott alak mindig. — Fiammina igen szép menelt s je- les dráma és az előadása correct volt, a mennyiben Császárné a cím szerepet nem rontotta el, sőt több helyen tapsokat vivott ki kifejezések játékaival. — Szeles jeles te- hetsége és szorgalma megérdemli most is a dicséretet. — Gerőfi elég jól, Timár nagy tetszés közt játszott, mint midányviször, ha szeles Gavallierjait mutatja be közönségének 25-én a 33,333 frt. 33 1/3 krajcár című fran- cia színmű, nem sokat érő darab meglehetősen figyelemmel adatott — nem vagyunk barátja az ilyen természetű szohalmazból össze- tett műveknek, az egész darabban sincs egyetlen jellem, mely a hallgatóság figye- lmet lekötöthetné, Timár és Marosy szorga- lommal és jól játszták szerepeiket. — Több szerep alig is van a darabban.

(s) Jövő szombaton (e hó 28-án) fog Szegeden „Párisi élet”, francia operete elő- ször színtre kerülni.

NYILTTÉR.
Tanoncúl
egy jó házból való fiú felvétetik
ifj. Aigner József,
fűszer-kereskedésbe Szegeden.

Purgleitner J.-féle
általánosan
kedvelt és orvosilag is
kötünő hatásának bizo-
nyult
STEIER FÜNEDEV
mindig fris minőségben
kapható Szabadkán:
**Reisner A. S. fűszerke-
reskedésében.**
Üvege 87 kr.

Felelős szerkesztő Radics György.
Főmunkatárs Hoós Dezső.

mat tartja legbiztosb fenntartójának; ugy ott a legszigorúbb körülmények között sem áll be a meg nem élhetesnek sötét napja. Hogy ezen elv soha sem hazudtolja meg magát a példák egész láncolata megeafol- hatlanul bizonyítja Tegyük vizsgálatunk tar- gyává steier kövel borított vidéket, mely legnagyobb részben kénytelen nélkülözni a földművelésnek áldásos megmunkálását; mi- vel a tartomány silány talaja legnagyobb részben még a napi élelemre szükséges gab- nanemeket sem termi meg. A föld népe be- hát oda van utalva, hogy nélkülözhetlen tápszeret, a kenyéret idegen kezékből vegye felette, drága pénzen. A nélküli azonban, hogy eme nagy hiányt a kereset más ágával csak részben is pótolni lehetne.

Mert az ipar s kereskedelem ugyszólv a gyermek korban sinlódik folyton az elzár- kozottság s a közlekedési eszközök megkö- tötsége miatt. Mert hasztalan borítvak he- gyei átláthatlan erdőkkel, melyek bense- jökben kiszámíthatlan mennyiségű ércet rejt- nek; ha hiányzanak az eszközök, melyek által — a különben kincszejmas emberi

Dr. SCHÄFFER MÓR köz- és váltó-üggyvéd irodáját áttette

mltgs Manojlovits Emil semmisítő-széki bíró ur házába a sétatéren.

Lakás vagy házbérbeadási, hely vagy szolgakereseti hirdetések 30 krjával vétetnek fel kiadói és hirdetési irodánkban. (Reisner ház, 1. emelet.)

Nem kell többé kulcs az ingaórákhoz!!!

Ő es. és ap. felsége a nagy arany világtalálkozó és a pesti országos eseményt nyert első magyar találmányú valódi kulcs nélküli felhuzandó szabadalmazott ingaórák, rendkívül leszállított árakon egyedül csakis

AUER JÓZSEF szegedi óraművésznél, mint az eredeti találmánál, minden eddigi ingaórákat felülmúló előnyével a legutányosabb árak mellett 10 évi jótállással kaphatók.

Table with 2 columns: Description of watch types and their prices. Includes 'Uj ingaórák az új találmányi készülékekkel:' and 'Zsebórák urak részére:'.

Table with 2 columns: Description of watch types and their prices. Includes 'Hölgy-órák:' and 'Ezüst hengeróra 4 kövel:'.

Elfegadtnak, az óraművészet szakmájában vágó vidéki megrendelések és javítások, különös figyelem fordítatik a hölgy és urak zsebórák eladására és javítására, mivel ezek saját regulázási rendszeren szerint először is függő, fekvő helyzetben próbáltatnak, hogy rendkívül pontosan járjanak.

Videki megrendelések készpénz beküldése vagy postai utányét mellett pontosan teljesítetnek. — Regulázásért külön díjak számítottak.

AUER JÓZSEF, m. kir. és cs. szabadalmazott óraművész Szegeden. Egy jó házból való fiú, igen kedvező feltételek mellett, mint tanonc felvétetik fentnevezettnél.

szegedi forgalmi-bank magyar állam, hitel, 1864-es, török stb. sorsjegyre előnyösen kiállított részlevelei és igérvényei minden huzásra nálam kaphatók. Blau Simon.

Pesti bank- és váltó-intézet Tőzsdei megbízások a szokott conditio-val gyorsan teljesítetnek a pesti bank- és váltó-intézet által. Külön osztályunk tőzsde üzletekre ez évi okt. 1-én nyitott meg és a kényelem, árfolyami tudósítások és sűrű távirati összeköttetésről gondoskodva van. A titoktartásért kezeskedünk.

Minden áruk, melyek a különféle hirdelésekben ajánlatnak, bármely szakmába vágók is legyenek, GLATTAU N. bazarja által 10 százalékkal olcsóbbak, mint az illető cégek által hirdettetettek. — Teljes árjegyzékek több mint 16,000 tárgyról ingyen és bérmentve küldetnek meg.

Következő mesés olcsó árakon elad és vidékre küld GLATTAU N. első párisi bazarja

78-20-6 Bécs, belváros hosszabbított Kärntnerstrasse 51. sz. a., — Todesco-féle palotában. Ajándékok urak, hölgyek és gyermekek részére:

Bécsi bőrárak a világ legjobb gyártmányának elismerése. Női kezi táskák acél szellel, dbja 65, 75, 90 kr 1 ft, egész nagy 1 ft 20 kr, a legfinomabb sárgenbőrű, aranyozott zárra és szellel, dbja 1 ft 80 kr 2 ft 2 ft 50 kr, nagy 3 ft 3 ft 40 kr, egész nagy 3 ft 80 kr 4 ft, előtáskával 1 ft-tal több. Célserű erszények nők, urak és gyermekek részére aranyozott zárral vagy mérges szalaggal, dbja 35, 50, 85 kr finom 1 ft 1.30, 1.70; legfinomabb 2 ft 2.50 3-3 ft 50 kr. Célserű szivartartók dbja 40, 60 80 kr finom 1 ft 1 ft 20 kr 1 ft 50 kr legfinomabb 2 ft 2.80 3-4 ft. Levél és pénz-erszények célserű beosztással 60, 80 kr 1 ft, fin. 1 ft 30, 1.50, 1.80, legfin 1 ft, 2.60-80 kr, 3.20, 4 ft. Gyógykönyvek darabja 10, 15, 20, 25, 30, legfinomabb bőc kútsében 45, 55, 60, 80 kr, 1 ft és fölfebb a minőség szerint. Utazó táskák a legerősebb bőrből zárral, dbja 2 ft 25 kr, 2 ft 40 kr, 2.70, 3 ft, 10-70 kr. Áruk nagyság szerint. Waterproof utazó bőröndök célserűen berendezve és beosztva darabja 2 ft 40 kr, 2.80, 3.50, 4 ft egészen nagy 5-6 ft. Utazó palnokok pohárral és bőrbevonással, darabja 1 ft 20 kr, 1.50, 1.80 2.10, 2.40. Diszes albumok a legkínzóbb választékban és változatosságban dbja huszonné képre 35, 60, 80 kr, 1 ft legfin. diszité 1 ft 20-85 kr, 2-2.55 3; 50 képre 65-90 kr, 1 ft 25-55 kr, legfin. diszitével képekkel sub. 1 ft 85 kr, 2 ft, 2.50 3 ft 3.55 4 ft 100 képre 3 ft, 3 ft 55 król egész 12 ft 200 képre 4 ft-től egész 18 ft 200 képre dívatszerű díszpéldányokkal. Zene Albumok felnyitások két szép dallamot játszó, igen alkalmas ajándékokra és disze minden teremnek darabja felnyitandó nagyságban, legdiszesebb kötésben 8 ft 50 kr még finomabb 11 ft legfin. 14-16 ft, egy nyolcad nagyságban a fenebbi kiállításban 11, 12, 14, 19 ft remek darabok egyedre nagyságban 14, 18 24 ft. Romány táskák, minden darab zárható, igen célserű 1 ft-től 2 ft-ig, ugyanezek teljes irókészlettel 2 ft 25 kr-tól 5 ft-ig. Varró eszközök tok minden szükséglettel ellátva, darabja 45 kr-tól 1 ft-ig, nagy 1 ft 50 kr-tól 2 ft-ig és fölfebb, egészen nagy, legfin. 2 ft 50 kr-tól 5 ft-ig. Remek művek ajándékokra 6 ft-től 14 ft-ig. Bál és sétány legyekről a legkínzóbb választékban, egyszerű és szép darabja 30 60 kr, legdiszesebb festéssel 40, 80 kr, 1 ft 40 kr legkínzóbb kiállításban 1 ft 80 kr-tól 5 ft-ig, virágosok belülről elrejtett legyek.

Azon t. c. uraságok, kik Bécsből kívánják szükségleteiket fedezni, legbizalmasabban fordulhatnak GLATTAU N. PÁRISI BAZÁRJAHOZ, mely a legesélyesebb megrendelést is, leggyorsabban és lelkiismeretesen eszközöl. N. GLATTAU's erster Pariser Bazar für Oesterreich in Wien. Stadt, verl. Kärntnerstrasse 51, Ecke der Wallfischgasse, Palais Todesco. Ismételőzők nagy engedelményben részesülnek. Nyomatott Szegeden Bába Imréné 1871.

Vertical text on the right edge of the page, partially cut off, containing various words and fragments of text.